

מסורת הש"ס

א) ופי' מליצי' י' כ' (ב) ונתין...
מ. מליץ' א' (ג) ונתין...
פ' י' (ד) ק"ל מליץ' א'...
ק"ל מליץ' א' (ה) ונתין...
ל' מליץ' א' (ו) ונתין...
מליץ' א' (ז) ונתין...
מליץ' א' (ח) ונתין...
מליץ' א' (ט) ונתין...
מליץ' א' (י) ונתין...

הגרות הב"ח

א) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ב) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ג) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ד) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ה) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ו) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ז) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ח) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
ט) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
י) ג' א' א' א' א' א' א' א' א' א'

מנחם פרי"ד

לעולם ירדנו אדם יצד
טוב על יצד הרע.
הרע הרע אדם לו פתח
מרינו לו פתח
מן הטובה לאו הטוב
ועשה מלך ומחוררין יצד.
הטובה הטובה
ישפוש במעשיו.
מה נה, ויחזק עמוט עמדי
והמה ישוב ויחזק יצד.

רבינו חננאל

תאן דאמרין צדך לומר
אפקיד רוחי.
ככל הכיכבו, ויש מה
לא משרתין לה.

רב ניסים גאון

מה אשם לרעה אף יסורין
לרעה.
מחר להקבין אלא ברזן
בעלים ולא בעל ברזן
כרתיא וישוין דף על ויחזק
יקריב אותו מלמד כסופין
אוחז יכול בעל ברזן חל
לרעה.
שיאמר רעה ויאמר עדי
מנין למתקן בקרשים
שפסול ותי לעבכ מנין
תלמוד לומר להזונכס
לרעהו (לרעונכס וכו')
לרעהו וכו' וכו'
בשחיטת חילין כפי הכל
שחזקין וכו' וכפי נדריים
מקרי כין כין טרד הנהא
מחבר ודף מה אילא אביר ד'
יחזק הכל צדיק (דעת)
חזק ממחרת כפיה:

מאימתי פרק ראשון ברכות

ואם תלמיד חכם סוף. שרגל במשנתו לחזור על גרסתו תמיד דיו
כך: ירגיו יצד טוב. שיעשה מלממה עם יצד הרע: ודומו סוף.
יום הדומיה הוא יום המות שהוא דומיה עולמית: זה מקרא. מומש
שמונה לקרות בתורה: זו משנה. שימשקו במשנה: זה גמרא.

אם תלמיד חכם הוא אין צריך אמר אביו אף
תלמיד כגון מיבעי ליה למימר חד פסוקא
דרחמי כגון יבידך אפקיד רוחי פדייה אותי
ה' אל אמת: א"ר לוי בר חמא אמר ר"ש בן
לקיש לעולם ירגיו אדם יצד טוב על יצד הרע
שנא' רגזו ואל תחמאו. אם נצחו מוטב ואם
לאו יעסוק בתורה שנאמר אמרו בלבבכם אם
נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר
על משכבכם אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור
לו יום המיתה שנאמר ודומו סוף. וא"ר לוי
בר חמא אמר ר' שמעון בן לקיש מאי דכתיב
'ואתנה לך את לוחות האבן התורה והמצוה
אשר כתבתי להורותם לוחות אלו עשרת
הדברות תורה זה מקרא והמצוה זו משנה אשר

האשתי פסוק. מן המורה: וכאבי נעכר. מכה עבודה: המוכר
על. שפירש הימנו דבר חשוב מה וממוך דוחקו מכו: ועממ.
שהי הקב"ה מזהירם מלעזוב אותה ומשנחה לפניהם נלקח טוב אחר
שנחה להם: שפשו ולא מלא. לא מלא ענינה נדו שבשילהי לרוין
יסורין הללו לנא: אשרי הנבר אשר
יסורין יס ומסורתך תלמדנו. שבשילהי
יסורין כריך אדם לנא לדי תלמוד
מורה: יסורין של אכנס. הקב"ה
מייסרו נעו"ו לנא שום עון כדי
להצות שכו נעולם הנא וימר מדי
זכיותיו: ופי' ספק דכאו הפלי. מי
שקב"ה ספק זו ממלכו ניסורין: אש.
קרין: נפשו. מדעמו: דבר זה.
שאשירי אש מוסרני יח: מסורתך
תלמדנו. לוומר מתורמך אנו למדין
אוחז: נאמר כרים ניסורין דכתיב אלה
דברי סברים. אחר הקללות נאמר
במשנה מורה: אף יסורין ממרין כל
עונותיו של אדם נמסי: ודרך מייס. מי
העובד"ה הוי"ן לו תוכחות מוסר לנאס:
ונכסי

כתבתי אלו נביאים וכתובים להורותם זה גמרא
מסיני: א"ר יצחק כל הקורא ק"ש על משתו כאלו אוחזו חרב של שתי פיות בידו שנאמר ירוממות אל בגרונם
וחרב פיפיות בידם מאי משמע אמר מר זוטרא ואיתימא רב איש מרישא דעינא דכתיב י' עלווי חסידים ככבוד
ירגנו על משכבותם וכתבי בתריה רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. ואמר רבי יצחק כל הקורא קריאת
שמע על משתו מויקין בדילין הימנו שנאמר י' ובני רשף גביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנאמר י' התעייף עיניך
בו ואיננו ואין רשף אלא מויקין שנאמר י' מיו רעב ולחומי רשף וקטב מרירי. אמר רבי שמעון בן לקיש כל
העוסק בתורה יסורין בדילין הימנו שנאמר ובני רשף גביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנאמר התעייף עיניך
באוינו ואין רשף אלא יסורין שנאמר מיו רעב ולחומי רשף אמר ליה רבי יוחנן והא אפילו תינוקות של בית רבן
יודעין אותו שנאמר י' ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאונת למצותיו ושמרת
כל חקיו כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך אלא כל שאפשר לו לעסוק בתורה
ואינו עוסק הקב"ה מביא עליו יסורין מכוערין ועוקרין אותו שנא' י' נאלמתי דומיה החשיתי מוטב וכאבי נעכר י' חנינא
טוב אלא תורה שנאמר י' כי לקח טוב נתתי לכם תורתיו אל תעזבו. אמר רבי זירא ואיתימא רבי הונא
בר פפא בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם מוכר חפץ לחבירו מוכר עצב ולוקח
שמח אבל הקב"ה אינו כן נתן להם תורה לישראל ושמה שנא' כי לקח טוב נתתי לכם תורתיו אל תעזבו. אמר
רבא ואיתימא רב חסדיא אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפושש במעשיו שנא' י' נחפשה דרכינו ונחקורה ונשוכה
עד ה' פושש ולא מצא יתלה בכמול תורה שנאמר י' אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו
ואם תלה ולא מצא בידוע שישורין של אהבה הם שנאמר י' כי את אשר יאהב ה' יוכיח. אמר רבא אמר רב
סחוריה אמר רב הונא כל שהקב"ה חפץ בו מרכאו ביסורין שנאמר י' וה' חפץ דכאו החלי יכול אפילו לא קבלם
מאהבה תלמוד לומר אם תשים אשם נפשו מה אשם לדעת אף יסורין לדעת ואם קבלם (ב) מה שכרו יראה זרע
יאריך ימים ולא עוד אלא שתלמודו מתקיים בידו שנא' וחפץ ה' בידו יצלה פליגי בה רבי יעקב בר אידי ורבי
אחא בר חנינא חד אמר אלו הם יסורין של אהבה כל שאין בהן כמול תורה שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו
יה ומתורתך תלמדנו וחד אמר אלו הם יסורין של אהבה כל שאין בהן כמול תפלה שנאמר י' ברוך אלהים
אשר לא הסיר תפלתו וחסדו מאתי אמר להו רבי אבא ברביה דר' חייא בר אבא הכי אמר ר' ד' חייא בר אבא
א"ר יוחנן אלו ואלו יסורין של אהבה הן שנאמר כי את אשר יאהב ה' יוכיח אלא מה ת"ל ומתורתך תלמדנו
אל לקרי 'תלמדנו אלא תלמדנו דבר זה מתורתך תלמדנו ק"ו משן ועין מה שן ועין שהן אחד מאבריו של אדם
עבד יוצא בהן לחרות יסורין שממרין כל גופו של אדם על אחת כמה וכמה והיינו דרבי שמעון בן לקיש דאמר
רשב"ל נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין נאמר ברית במלח דכתיב י' ולא תשבית מלח ברית ונאמר
ברית ביסורין דכתיב י' אלה דברי הברית מה ברית האמור במלח מלח ממתקת את הבשר אף ברית
האמור ביסורין יסורין ממרין כל עונותיו של אדם: 'תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר שלש מתנות
טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתנן אלא ע"י יסורין אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם
הבא תורה מנין שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו ארץ ישראל דכתיב י' כי כאשר
ימסר איש את בנו ה' אלהיך מוסרך וכתבי בתריה י' כ"י ה' אלהיך מכיאך אל ארץ טובה העולם הבא דכתיב
י' כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר. תני תנא קמיה דר' יוחנן כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים
וקובר

- 1. כדך אפקיד רוחי
פדייה אותי י' אל אמת
החלים לאו
2. רבא ואל תחמאו אותי
לבלבכם על משכבכם
דומי סוף. החלים לו ה
3. ויאמר י' אל משה עלה
אלי תהיה ויהי שם
ואתנה לך את לוחות האבן
התורה והמצוה אשר
כתבתי להורותם.
שמות טו כ
4. ורוממות אל בגרונם
וחרב פיפיות בקרבם
החלים קטו כ
5. יתעלו חסידים ככבוד
ידעו על משכבותם.
החלים טז כ
6. כי אדם לעולם יקיר עין
רשף יגביהו עוף.
אבוי כ
7. התעייף עיניך בו ואיננו
כי עשית תעשה לו כנפוס
בגבר יעוף העשיתי.
פסוקי כג כ
8. מיו רעב ולחומי רשף
וקטב מרירי וכן ככחות
אששל גם עם חברי ותי
קטרי. רבויס לב כד
9. ויאמר אם שמוע
תשמע לקול ה' אלהיך
היקשר בעיניו תעשה
והאונת למצותיו וישמרת
כל חקיו כל המחלה אשר
שמתו במצרים לא אשים
עליך בו אני ה' רופאך.
שמות טו כ
10. נאלמתי דומיה
החשיתי מוטב וכאבי
נעכר. החלים טז כ
11. כי לקח טוב נתתי לכם
ותורתו אל תעזבו.
פסוקי כד כ
12. תשפחה דרבינו
והחזירי וישוכה עד י'
אבוי כ
13. אשרי הגבר אשר
תיסרנו יה ומתורתך
תלמדנו. החלים טז כ
14. כי את אשר יאהב ה'
יוכיח ויכאב את בן ברית.
פסוקי כה כ
15. וי' חפץ דכאו החלי
אם תשים אשם נפשו
יראה וזע יאריך ימים
והפץ י' כדך תלמדנו
ישעיהו נ"ג י
16. ברוך אלהים אשר לא
הסיר תפלתו וחסדו
מאתי. החלים טז כ
17. וכל קרבן מתנותיך
במלח תמלח ולא תשבית
מלח ברית אלהיך מפני
מתנותיך על כל קרבנך
תקריב מלח ויקרא כ"ג
18. אלה דברי הברית
אשר עזר י' את משה
לברית את בני ישראל
בארץ מואב מלח ברית
אשר כרת אהם חרב.
דברים כז כ
19. וירעה עם לבקך כי
כאשר יסיר איש את בנו
אלהיך ימסרך.
דברים כח ה
20. כי י' אלהיך מביאך
אל ארץ טובה ארץ זבול
קום עשת ויהפתי יצאים
בבקעת וקריה דברים כח י
21. כי נר מצוה ותורה
אור ודרך חיים תוכחות
מוסר.
פסוקי כט כ